

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är en smula besvärligt att foga runt dessa kakelplattor p.g.a. den fasade kanten.

TIDSÅTGÅNG:

Ett par arbetsdagar, men det beror på hur stor ytan är.

PRISBILD:

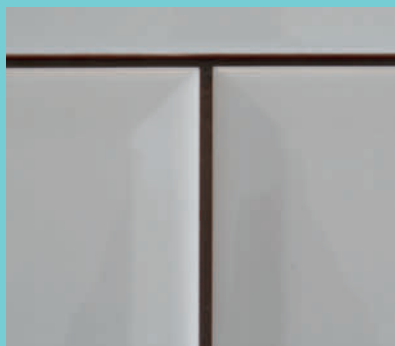
Åkta Metro half tile kostar c:a 1000 kr/m², men det finns billigare varianter.

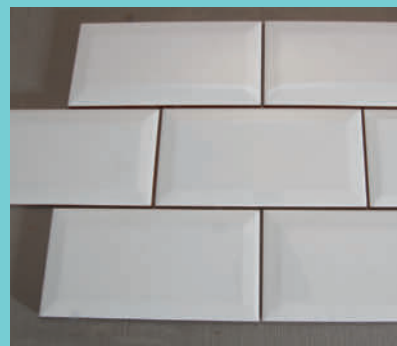
Ljuset speglas på ett speciellt sätt när det träffar de fasade kanterna.

Plattorna kommer ursprungligen från Paris

Metro half tile heter en halvformatsplatta som har blivit mycket populär. Formatet är klassiskt 7,5 x 15 cm och **kanterna är fasade**. Namnet kommer från tunnelbanan i Paris, metron, där man klädde väggarna med detta kakel. En annan kakelplatta i samma format är **Subway half tile** och resvane läsare känner igen namnet på tunnelbanorna i New York och London. Skillnaden mellan de två typerna är att metroplattorna har fasade kanter medan **subwayplattan har släta kanter**. Den senare har använts mest i Sverige, men nu har den franskinspirerade plattan blivit mycket efterfrågad.

Det speciella med metrokaklet är att samtliga kanter är fasade.

De fasade kanterna reflekterar ljuset på ett speciellt sätt och ger liv åt hela väggen.

KAKEL MED FIN EFFEKT

När du väljer en kakelplatta med fyra fasade kanter reflekteras ljuset av kanterna på ett speciellt sätt vilket ger mer liv åt väggen.

Kakelplattor är normalt platta som pannkakor, men det finns undantag som den eleganta metroplattan, som ursprungligen kommer från tunnelbanan i Paris och har fasade kanter hela vägen runt. De reflekterar ljuset på ett speciellt sätt vilket ger liv åt väggen. Det är en av orsakerna till att plattorna blivit populära och tagit vägen från Metron till privata bostäder där vi finner dem i både kök och badrum.

En intressant fördel med metroplattorna är att de kan sättas snyggt utan att underlaget är superslätt. De fasade kanterna döljer små nivåskillnader mellan olika plattor. Sätter man vanliga helt släta plattor på ett ojämnt underlag så syns det genast.

Men det som är en fördel är också en nackdel: det är nämligen lite besvärligt att foga snyggt eftersom kanterna är fasade. Men det är långt ifrån omöjligt. Det enda som krävs är lite extra tid och att man är noggrann.

Förberedelser

Här ska vi sätta kakel på ett par väggar i ett kök och mellan två underskåp där det senare ska installeras en spis. För att få en rak undre linje på kaklet blir det nödvändigt att sätta en stödlister för kaklet mellan underskåpen.

Innan du själv sätter igång föreslår vi att du gör en provläggning av kakelplattor längs väggen, så att du kan se var fogarna hamnar.

För att hålla samma avstånd mellan plattorna överallt är det smart att använda kakelkryss för lodräta fogar och fogsnöre för vågräta fogar.

Bänkskivorna skyddas av en 3,2 mm masonitskiva och därmed bildas en fog mellan bänkskivorna och kaklet.

1 Skruva fast en stödlister på väggen där du inte har en bänkskiva att utgå från. Stödlister sätts på samma nivå som masonitskivorna, som läggs på bänkskivorna. Mät dig fram med hjälp av ett långt vattenpass.

2 Gör en provläggning för att se hur kakelplattorna fördelas och om du måste skära någon. Lägg plattorna mot väggen med kakelkryss mellan varje. Här får vi en hel platta i ena änden och en halv i den andra änden. Varje fog markeras.

Uppsättning

Du har endast cirka 20 minuter på dig att sätta kaklet när du har dragit ut kakelfixet.

1 Dra ut kakelfix på väggen med en bred stålspackel när du med maskeringstejp har markerat hur stort område som ska täckas i första omgången. Lägg endast på för tre-fyra rader i sänder och drygt en meter i bredd.

2 Dra ut kakelfixet med 4 mm tandspackel medan du vinklar den cirka 60 grader. Testa hur mycket fix som fastnar genom att trycka fast en platta. Fixet ska fastna på minst 80 procent av plattans baksida.

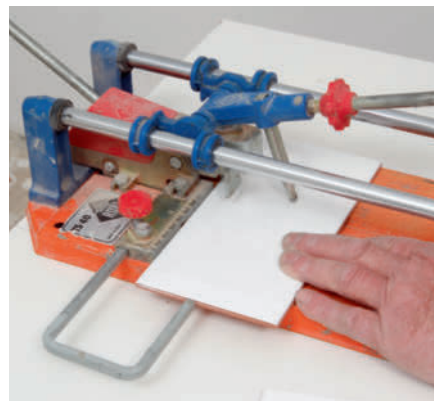
3 Sätt upp den första raden. Låt plattorna vila på en masonitremsa så bildas det en fog mellan bänkskivan och kaklet. Tryck fast kakelkryss i varje fog för att hålla samma avstånd.

4 Styr den vågräta fogbredden med fogsnöre. Så snart en rad är klar lägger du ett fogsnöre på plattornas ovkant och sträcker snöret. Nästa rad sätts ovanpå fogsnöret.

5 Fortsätt på samma sätt, rad efter rad. Efter var tredje rad lägger du ett vattenpass på kakelraden för att se om den fortfarande är vågrät. Gör annars små justeringar eller fortsätt uppsättningen.

6 Kakelplattorna skärs med en vanlig kakelskärare. Var noga med att skärtrissan också trycks emot de fasade kanterna för annars spricker plattan snett. Plattorna kan också delas med vinkelslip och diamantkapskiva eller med våtslip.

Fogning

Dagen efter uppsättningen kan du foga mellan kakelplattorna. Det kan inte göras på vanligt sätt eftersom plattorna har fasade kanter och det innebär att det blir lite besvärligare än normalt att få ner fogmassan mellan plattorna. Det gäller att vara mycket noggrann och låta fogningen ta den tid den tar.

När fogbruket fördelas ser det ut som om fogarna blir jättebredda, men överflödig fogmassa dras av med fuktig skumputsbräda och därefter jämnas fogarna till med en svamp tills de blir lika breda.

Om du vill ha markerade fogar kan du använda en mörkgrå eller svart fogmassa, som man också har använt i de franska tunnelbanestationerna.

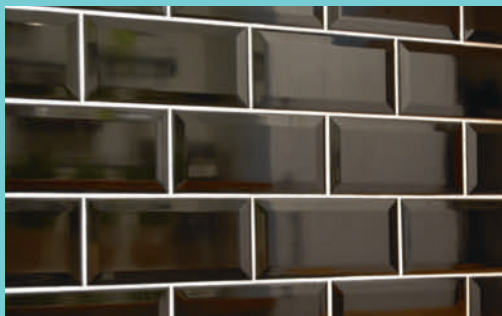
1 Fogningen utförs dagen efter uppsättningen. Maskera först runt om med maskeringstejp och papper. Fördela fogmassan på väggen med gummibräda eller gummispackel.

2 Ta bort överflödig fogmassa med en fuktig skumputsbräda. Doppa den ofta i vatten och pressa ut det mesta av vattnet så att fogmassan inte löses upp och börjar rinna på väggen.

Metrokakel finns bara i en storlek

Storleken på original metrokakel är 7,5 x 15 cm, alltså en halvformatsplatta. Det gäller även subwaykaklet. Men nu har det dykt upp varianter med andra mått, t.ex. 10 x 20 cm och 10 x 10 cm, med fasade kanter. Sådana plattor kan köpas för **300–500 kr/m²**, alltså hälften av originalplattorna. Det är också möjligt att få plattorna i andra färger än vitt. Hör med din återförsäljare vad som kan erbjudas.

Så här ser metroplattorna ut i svart. Ljuset reflekteras även nu från kanterna och då blir väggen inte så mörk.

Genom att blanda olika plattor kan man skapa en mycket personlig vägg.

DETTA HAR ANVÄNTS

Material

- Metrokakel, 10 x 20 cm och 10 x 10 cm, Höganäs Biselado
- Kakelfix och fogbruk
- 3,2 mm masonit
- 3 mm kakelkryss och fogsnöre
- Maskeringstejp
- Fogmassa mot bänkskivorna

Specialverktyg

- Kakelskärare
- 4 mm tandspackel
- Gummi- och skumputsbrädor

Original metrokakel kan beställas hos www.byggfabriken.se

TIPS

För att skydda fogarna kan du mätta dem med klinkerolja. Då är det ingen risk att de blir fläckiga av stänk från matlagning eller diskning.

3 Forma fogarna med en liten fuktig svamp. Formklipp den gärna så att den kommer ner i fogen. När du är nöjd ska fogarna torka lite innan du polerar kaklet med torra trasor så att den gråvita hinnan försvinner. Foga mot bänkskivan.

Den mörka fogen framhäver de vita kakelplattorna. Både metrokakel och subwaykakel sattes ursprungligen upp med svarta cementfogar.